

VERSLAG UITSTAP GERAARDSBERGEN MET DE KANTCLUB VAN DE KBOV

Greta Van Goethem

De KBOV richtte op zaterdag 8 juni 2013 een uitstap naar Geraardsbergen in om daar de typische zwarte kant 'chantilly' te gaan bekijken. Het bezoek aan het Chantillykantmuseum¹, in de Kollegestraat nr 26, waar ook het Lucifermuseum, het Brouwerijmuseum, het Pijpenkabinet en het Sigarenmuseum tijdelijk zijn ondergebracht werd in goede banen geleid door mevrouw Ghislaine Moors. Zij is naast een uitstekende kantklosster ook kantdocente met de rosaline perlé als specialiteit en - zoals gebleken is - een voortreffelijke gids.

Eerst werd het ontstaan van de kant in de 16de eeuw geschetst, met Antwerpen als centrum voor de kloskant en Italië voor de naaldkant. Kant heeft altijd de mode gevolgd: aanvankelijk droegen mannen meer kant dan vrouwen. Toen na 1800 de hoepelrokken het modeverschijnsel bij vrouwen werd, werden deze rokken bekleed met volans in zwarte zijden kant van het type 'chantilly'. Deze zwarte kant werd in de buurt van Parijs en Normandië (voornamelijk in de steden Bayeux en Caen) vervaardigd. Zo was de kantfabrikant Lefebure aan het begin van de 19de eeuw bekend om zijn mooie tekeningen.

Na 1865 waren er in België – net zoals in Frankrijk - zo goed als geen kantklossters meer in de grote steden, terwijl dit wel het geval was in de kleinere steden en dorpen, zoals Haaltert en Geraardsbergen, waar vlas gekweekt werd.

Het klooster van Hunnegem richtte zelfs een kantschool op waar naast algemeen onderwijs, ook kantklossen aangeleerd werd. Tekeningen uit Parijs werden opgekocht in opdracht van het klooster, en de patronen konden dienen voor zowel chantilly, duchesse als point de gaze; enkel de uitwerking was anders. Wie goed kon tekenen maakte uiteraard zijn eigen ontwerpen.

Ondanks de opkomst, het verbeteren en mooier maken van de machinale kant bleef nog één familie kant klossen in Geraardsbergen en dit tot in 1932. Deze familie leverde aan het Huis Cattelain, terwijl in het algemeen de kant vooral was bedoeld voor de export.

Het tweede deel van de rondleiding bestond uit een praktisch deel. De huidige tentoonstelling is beperkt door een gebrek aan ruimte, maar toch wordt er een mooi overzicht gepresenteerd, van zakdoekjes over waaiers tot sjaals.

De chantilly werd gemaakt in zijde die werd zwartgeverfd. Hierdoor verliest de zijde haar glans, terwijl de verf ook het materiaal aantast, waardoor die na verloop van tijd vergaat. Duchesse die in gebroken witte zijde gemaakt werd, glanst echter wel.

Chantilly werd gemaakt in stroken: de opzet gebeurde met picots, dan werd 23cm geklost waarna men één of meerdere keren moest versteken, en werd uiteindelijk de afzet met picots vervolledigd. Zo verkreeg men één lange medaillon. Deze stroken werden nadien aan elkaar gezet met één draadje, die een valse slag vormde. Deze aanhechting vormde de zwakke plek van de kant. Dit werd duidelijk aangetoond bij de stukken kant die de gids zelf meegebracht had en die we vrij mochten bekijken – al dan niet met een loep - en aanraken.

Bij handgemaakte kant worden de bloemen in halve slag gemaakt, bij de machinale kant in linnenslag. De tralie kan wel veel regelmatiger zijn bij de machinale kant, maar de handgemaakte is veel rijker, levendiger.

Een bijzondere vermelding verdient de 'War Lace', kant gemaakt tijdens de oorlogsjaren 1914 – 1918 om de vrouwen toch nog iets te laten verdienen. Dit gebeurde onder bescherming van koningin Elisabeth en met steun van de Commision for relief in Belgium. Duitsland werd verplicht om het garen te leveren.

Na dit prachtig stukje patrimonium wachtte ons nog een warme kop koffie met - hoe kan het anders - mattentaart. Een mooie afsluiter. Enkele moedigen onder ons beklommen nog 'de muur' tot aan de kapel en het oriëntatiepunt. De zon was ook van de partij.

Noten

1. <http://www.geraardsbergen.be/content/content/record.php?ID=1290> bezocht op 5 Augustus 2013

Enkele impressies...

